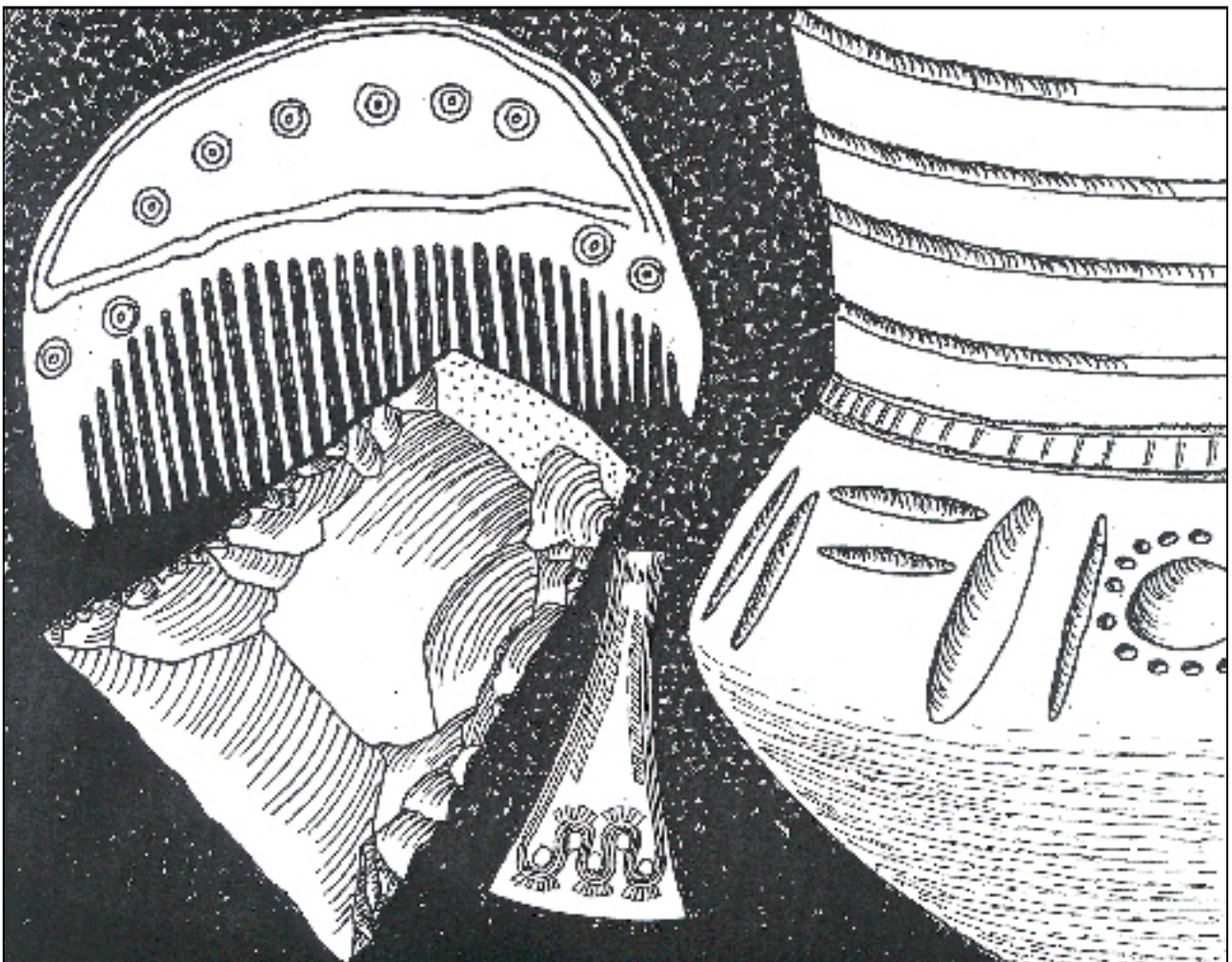


Utredning längs Öckeröleden

Björlanda, Lundby, Torslanda
Utredning | Göteborgs kommun

Anna Gustavsson



ARKEOLOGISK RAPPORT FRÅN
GÖTEBORGS STADSMUSEUM
ISSN 1651-7636
© Göteborgs stadsmuseum 2005
Norra Hamngatan 12
411 14 GÖTEBORG
www.stadsmuseum.goteborg.se

REDAKTION
Mats Johansson
Johannes Nieminen
Ulf Ragnesten

OMSLAGETS GRAFISKA FORM
Mimmi Andersson
Teckning: Hans Dillner

TOPOGRAFISKA OCH EKONOMISKA KARTAN
© Lantmäteriverket. Medgivande 507-98-3211

KARTOR FRÅN STADSBYGGNADSKONTORETS DATABAS
© Göteborgs Stadsbyggnadskontor

Lundby, breddning av väg 155

Särskild arkeologisk utredning

På uppdrag av Länsstyrelsen utförde Göteborgs Stadsmuseum år 2002 en särskild utredning längs en ca: 4 km lång vägsträckning mellan Vädermotet och korsningen Torslandavägen och Bulyckevägen, på grund av en planerad breddning av väg 155. Utredningsområdet delades in i 6 intresseområden. I område 1-3 upptäcktes 3 nya fornlämningar som bör förundersökas innan en eventuell exploatering. Författaren har skrivit denna rapport utifrån platsledarens dokumentation.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslut nr:	431-115-2002
Uppdragsgivare:	Vägverket, region väst
Läge:	Lundby,
Ekonomisk karta:	7B 1c, 7B 1d, 7B 0c, 7B 0d
Koordinater i rikets nät:	X 6405,3 / Y 1264
Grävningsorsak:	Vägbyggnation
Grävningsinstitution:	Göteborgs Stadsmuseum
Tidpunkt för undersökning i fält:	2002-02-18 – 2002-02-28
Undersökt yta:	450 m ²
Antal arkeologtimmar i fält:	84
Antal maskintimmar:	48
Platsledare:	Mats Sandin
Övriga deltagare i fält:	Johannes Nieminen
GSMA nr:	020005

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Landskapsbilden längs det aktuella vägvägsnittet domineras av tung industri och raffinaderiverksamhet. Mellan dessa industrikomplex finns även oexploaterade naturområden av varierande karaktär, se närmare beskrivning av de olika delområdena under nästa rubrik. Höjden över havet varierar från 4 till 16 m. Inom utredningsområdet finns ett par fyndplatser för slagen flinta, ett antal stenåldersboplatser samt en hållristningslokal (se fig. 1-2).

UTSEENDE FÖRE UNDERSÖKNING

Utredningsområdet delades in i 6 intresseområden som var och ett bedömdes som intressant ur antikvarisk synvinkel och blev föremål för arkeologisk utredning (se fig. 2)

Område 1

Ett område beläget mellan Vädermotet och Oljevägsmotet i direkt anslutning till Torslandavägens norra sida. Här utgörs terrängen av skogsmark. Utredningsområdet består av en mindre dalgång mellan två bergsimpediment. Inga kända fornlämningar finns i direkt anslutning till området. Emellertid bedöms området som intressant på grund av dess terrängläge (se fig 2 och 3).

Område 2

Ett större område som ligger i direkt anslutning till Oljevägsmotets södra sida. Marken är delvis exploaterad. Dock finns det två kända fornlämningar inom utredningsytan. Dessa utgörs av Lu 313 och Lu 307. Den förstnämnda fornlämningen är en fyndplats för slagen flinta medan den andra utgörs av en stenåldersboplatz som enligt arkivuppgifter undersöktes och borttogs 1968. Utredning av detta område syftar till att undersöka om det finns boplatzlämningar kvar som eventuellt kan beröras av den kommande exploateringen (se fig 2 och 4).

Område 3

Området ligger till största delen söder och öster om korsningen Torslandavägen/Oljevägen. Landskapet är delvis exploaterat men består även av orörda naturområden. Strax söder om det uttagna utredningsområdet ligger ett flertal fornlämningar. Dessa utgörs av fyra stenåldersboplatser (Lu 159, Lu 160, Lu 161, Lu 314), en fyndplats för slagen flinta (Lu 314) samt en hållristningslokal (Lu 316) (se fig. 2 och 5).

Område 4

Området är beläget vid gården Lilla Rödjan på Torslandavägens norra sida. Inom terrängavsnittet ligger Bj 172. Lämningen beskrivs i fornlämningsregistret som en fornlämningsliknande bildning. Vid en inventering i samband med skrivandet av undersökningsplanen framgick att fornlämningen består av tre höglignande förhöjningar i åkern. Eftersom det råder osäkerhet kring lämningens karaktär syftar utredningen här till att avgöra om det rör sig om en fast fornlämning eller inte (se fig. 2 och 6).

Område 5

Området ligger på Torslandavägens norra sida mellan Volvo och oljeraffinaderiet i söder. Utredningsytan utgörs av ett oexploaterat impediment med slutningar åt

öster och väster. Inga kända fornlämningar finns i direkt anslutning till området, emellertid motiverar terrängläget en arkeologisk utredning (se fig 2 och 7).

Område 6

Liksom område 5 utgörs område 6 av ett oexploaterat bergsimpediment. Terrängavsnittet ligger ca 300 m söder och öster om korsningen Torslandavägen Bulyckevägen. En arkeologisk utredning motiveras även här av terrängläget (se fig. 2 och 8).

TIDIGARE FYND OCH UNDERSÖKNINGAR

Stenåldersboplatsen Lu 307, belägen i område 2, undersöktes och borttogs år 1968. Fynden bestod av överlagrad svallad flinta, bl.a. finns ett mikrosparn bland fynden. Boplatsen daterades således till mesolitisk tid, se *Fyndrapporter* 1969.

MÅLSÄTTNING

Utredningens syfte var att bestämma förekomsten av tidigare okända fornlämningar inom exploateringsområdet, samt att ligga som grund för eventuellt vidare arkeologiska undersökningar.

UNDERSÖKNINGSMETOD

Utredningsområdet delades in i 6 intresseområden. Dessa har i sin tur blivit föremål för utredningsarbete i form av sökschakt och provgrovsgrävning. Inmätningar gjordes med GPS för vidare bearbetning i MapInfo.

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Utredningsresultaten från **område 5** och **område 6** gav inga indikationer på fornlämningar. I **område 4** finns Bj 172 registrerad. Lämningen beskrivs i fornlämningsregistret som en fornlämningsliknande bildning. Grävningens arbetet visade emellertid att de fornlämningsliknande bildningarna utgjordes av hälleberg som täcktes av grässvål. Bj 172 kan därmed avskrivas som fornlämning. I område 1-3 upptäcktes 3 nya fornlämningar.

Område 1

Ytan består av området runt ett mindre bergsparti. Inga tidigare kända fornlämningar finns i direkt anslutning till området. I Norra delen av bergspartiet ytplockades 12 bitar slagen flinta, vidare tillvaratogs 4 bitar slagen flinta i en av provgroparna. Ytan kommer därmed att registreras som en fyndplats (se fig. 3)

Område 2

Området ligger sydväst om Oljevägsmotet och består av en bergshöjd bevuxen med sly omgiven av ramponerade ytor på alla sidor. I anslutning till området finns två kända fornlämningar, Lu 313 är fyndplats för slagen flinta och Lu 307 är en undersökt och bortagen stenåldersboplats. I tre av schakten hittades rikligt med flinta. Den västra fyndkoncentrationen bör sammanföras med Lu 313, medan den östra bör betraktas som en nyupptäckt fyndplats (se fig. 4).

Område 3

I områdets södra del grävdes tre provgropar eftersom ytan var oåtkommlig för en grävmaskin. I dessa kom 13 flintavslag och en plattformskärna. Området bör därmed betraktas som en boplats (se fig. 5). Denna nya boplats har i rapportskrivandets stund tilldelats fornlämningsnummer Lu 335.

FYNDBESKRIVNING

Fynden som tillvaratogs och registrerades bestod av en mindre mängd flinta där avslag utgör den största delen, tillsammans med ett fåtal redskap (se fyndtabell). Flintan har sorterats enligt "Sorteringsschema för flinta" i *Fyndrapporter*, 1978, s. 215-252.

ANTIKNVARISK BEDÖMNING

Sammanfattningsvis visar utredningsresultaten att fyndplatserna (område 1 och 2) och boplatsen (område 3) kommer att registreras som fornlämningar och bör förundersökas om de berörs vid en exploatering. Resterande områden bedöms däremot inte som intressanta ur antikvarisk synvinkel. Därmed rekommenderas inga vidare arkeologiska undersökningar av dessa.

LITTERATUR

Andersson, S, m.fl. 1978. Sorteringsschema för flinta. *Fyndrapporter*, s. 215-252.

Fyndtabell

GSMA

020005:	Område	Grävningseenhet	Sakord	st	gr	Material
01	Omr 1	Ytplock	Avslag	12	120	Flinta
02	Omr 1	Pg 4	Avslag	4	42	Flinta
03	Omr 2	Schakt 1	Avslag	3	9	Flinta
04	Omr 2	Schakt 3	Avslag	5	23	Flinta
05	Omr 2	Schakt 4	Avslag	1	3	Flinta
06	Omr 2	Schakt 6	Avslag	2	9	Flinta
07	Omr 2	Schakt 7	Avslag	1	1	Flinta
08	Omr 2	Schakt 11	Avslag med retusch	1	8	Flinta
09	Omr 2	Schakt 11	Avslag	3	48	Flinta
10	Omr 2	Schakt 13	Avslag	4	29	Flinta
11	Omr 2	Schakt 20	Avslag	4	3	Flinta
12	Omr 2	Schakt 22	Avslag	1	6	Flinta
13	Omr 3	Schakt 1	Fragment av retuscherat redskap	1	8	Flinta
14	Omr 3	Schakt 1	Avslag	1	42	Flinta
15	Omr 3	Schakt 8	Avslag	3	55	Flinta
16	Omr 3	Schakt 10	Avslag	9	41	Flinta
17	Omr 3	Schakt 11	Avslag	2	7	Flinta
18	Omr 3	Pg 3	Avslag	9	57	Flinta
19	Omr 3	Pg 5	Plattformsjärna C	1	52	Flinta
20	Omr 3	Pg 5	Avslag	4	57	Flinta
21	Omr 4	Schakt 18	Avslag	1	6	Flinta
22	Omr 4	Schakt 22	Avslag	1	22	Flinta
23	Omr 5	Schakt 1	Avslag	1	8	Flinta
24	Omr 5	Schakt 9	Avslag	1	5	Flinta
25	Omr 6	Schakt 1	Avslag	1	1	Flinta
26	Omr 6	Schakt 4	Avslag	2	24	Flinta



Fig. 1. Utredningsområdet markerat på topografisk (blå) karta, skala 1: 100 000

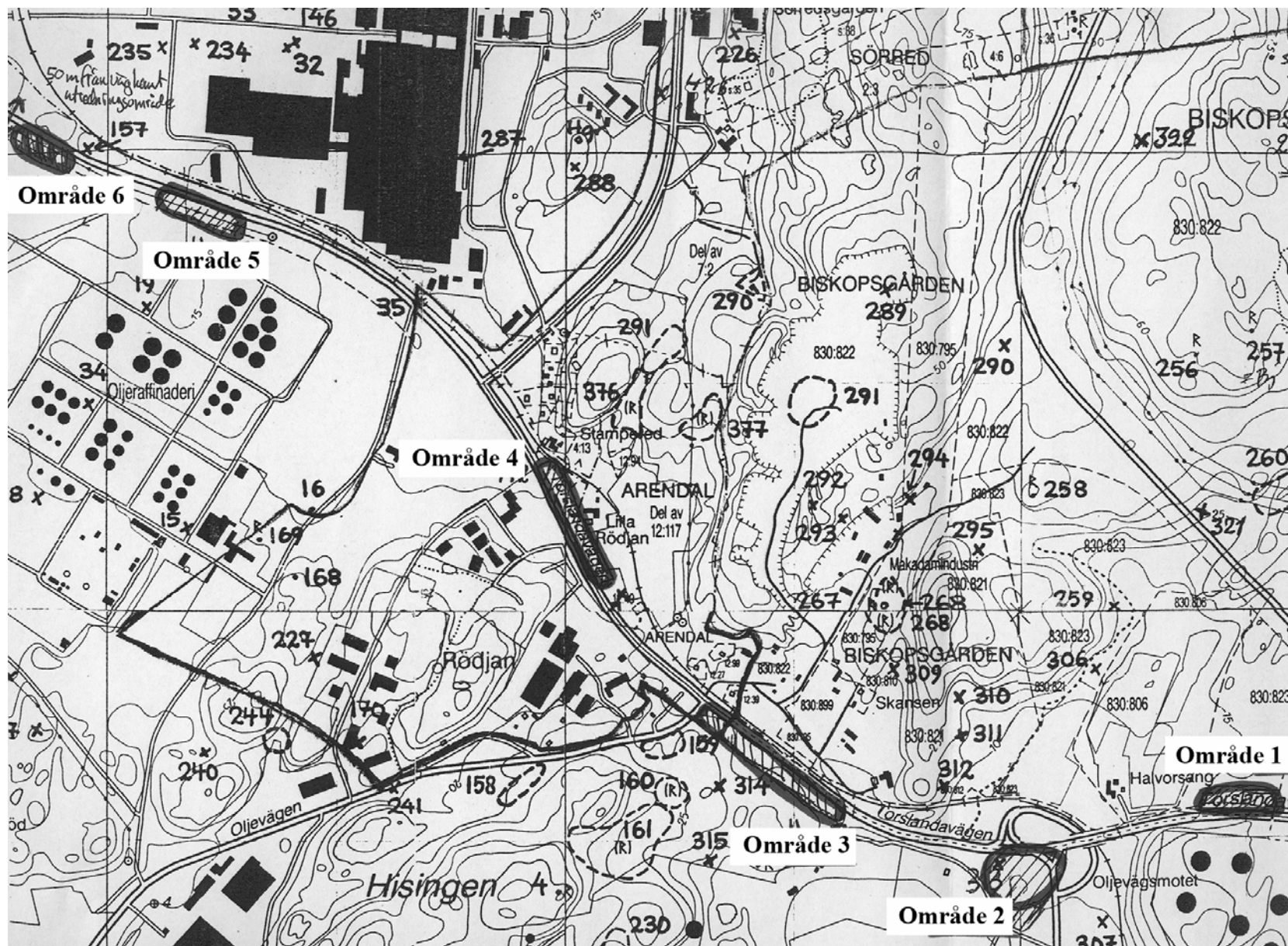


Fig. 2. Utredningens områden markerade på ekonomisk karta, skala ca 1:10 000

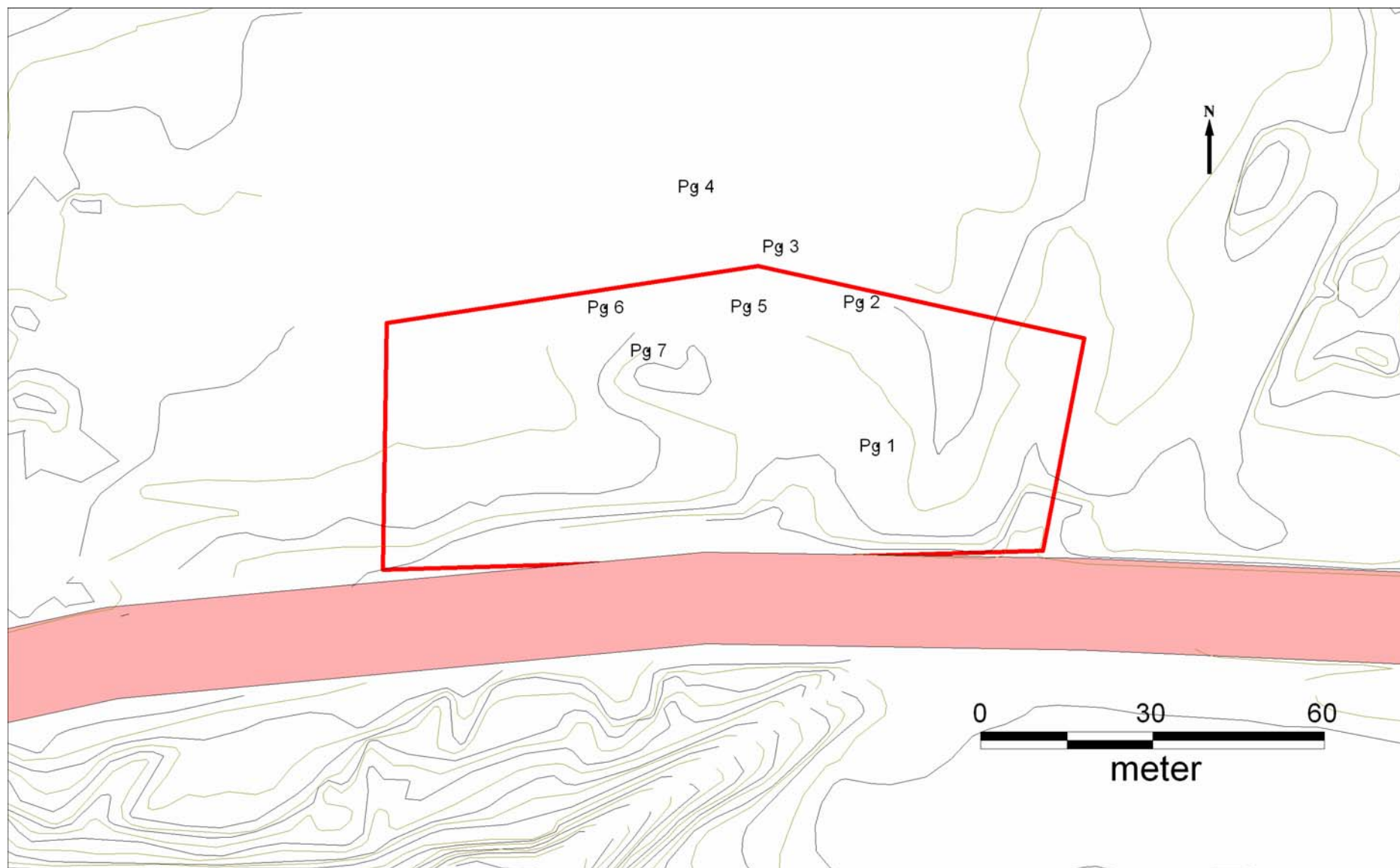


Fig. 3. Område 1 med provgropar markerade.

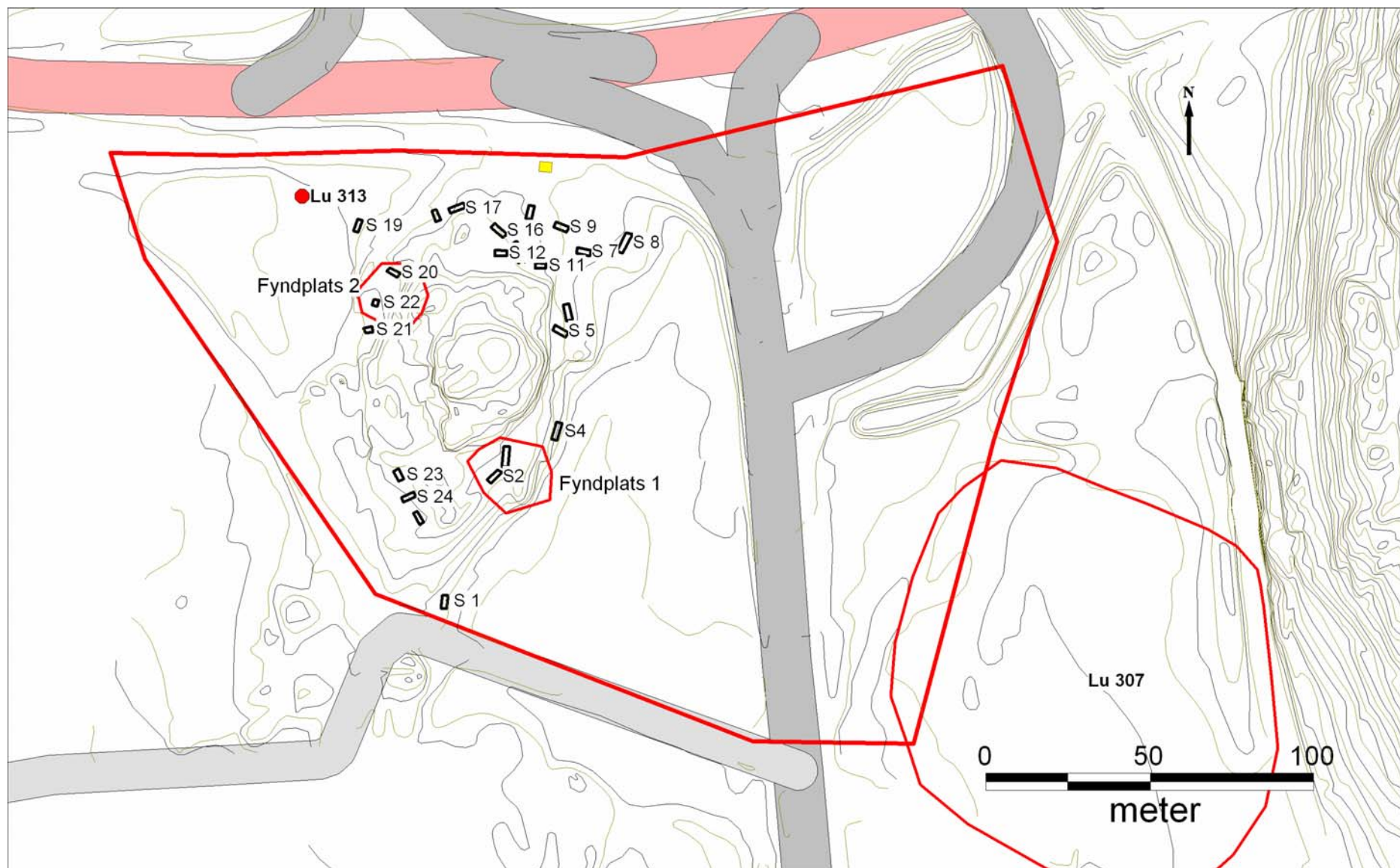


Fig. 4. Område 2 med schakt och fornlämningar markerade.

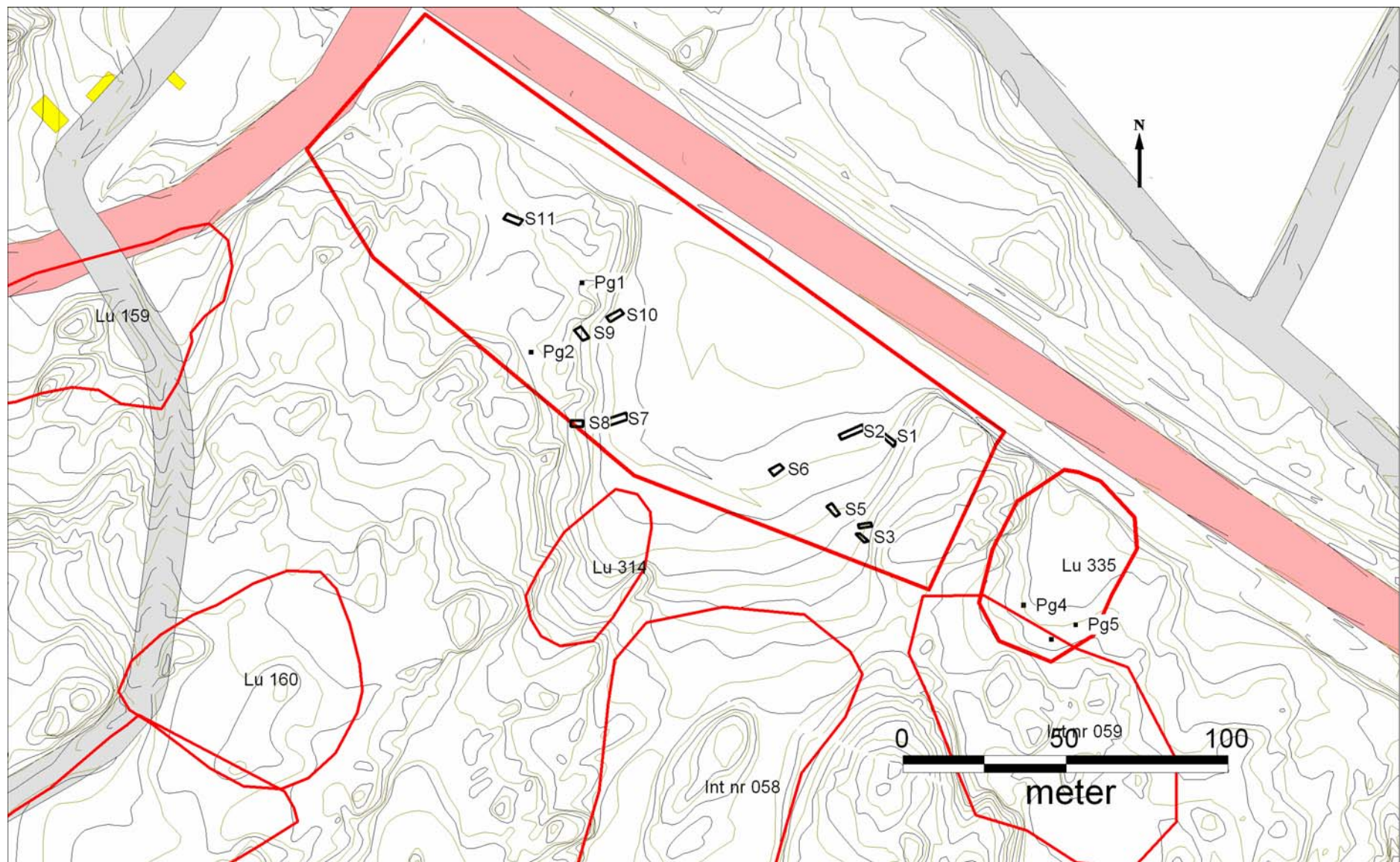


Fig. 5. Område 3 med schakt och fornlämningar markerade.

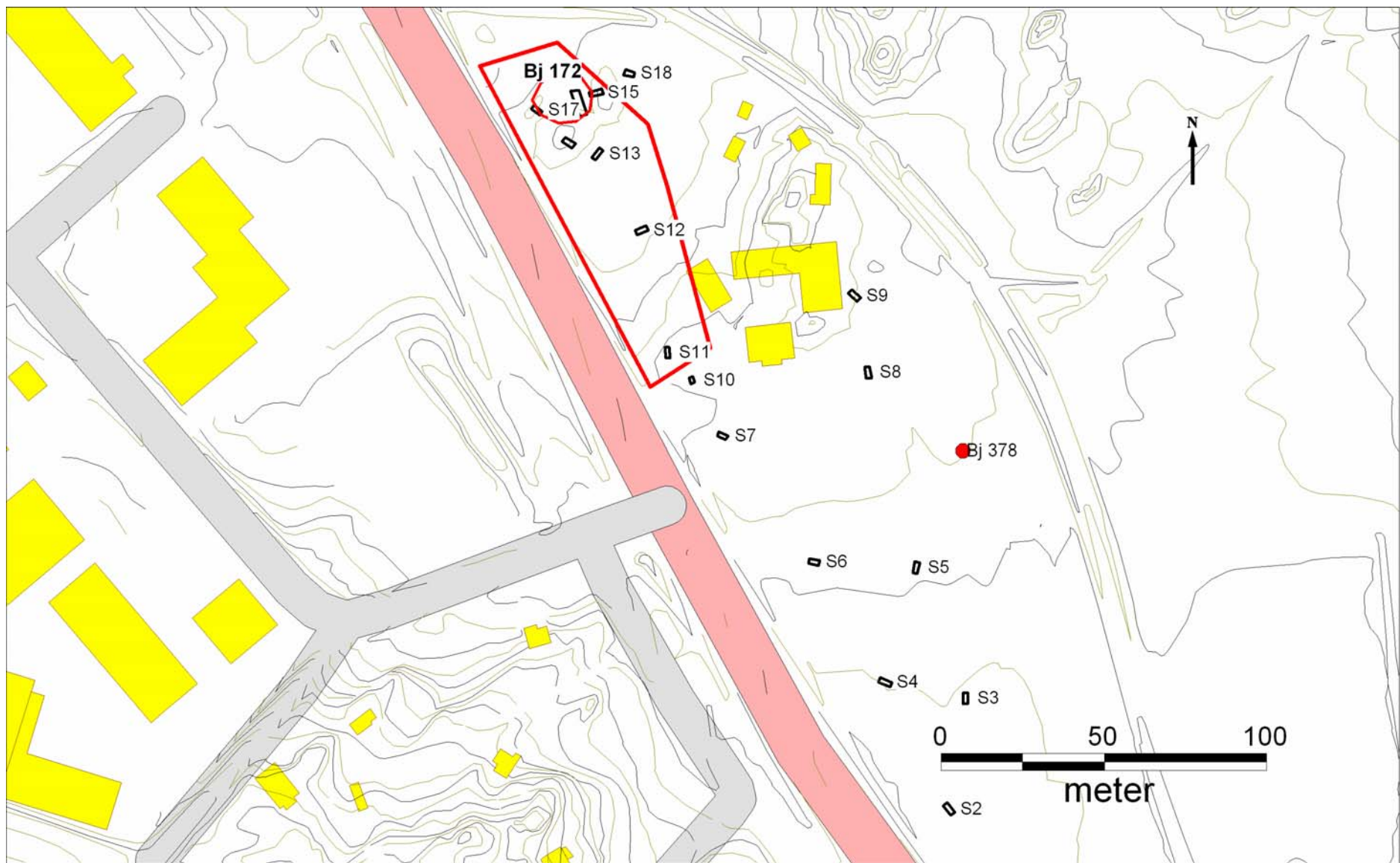


Fig. 6. Område 4 med schakt markerade.

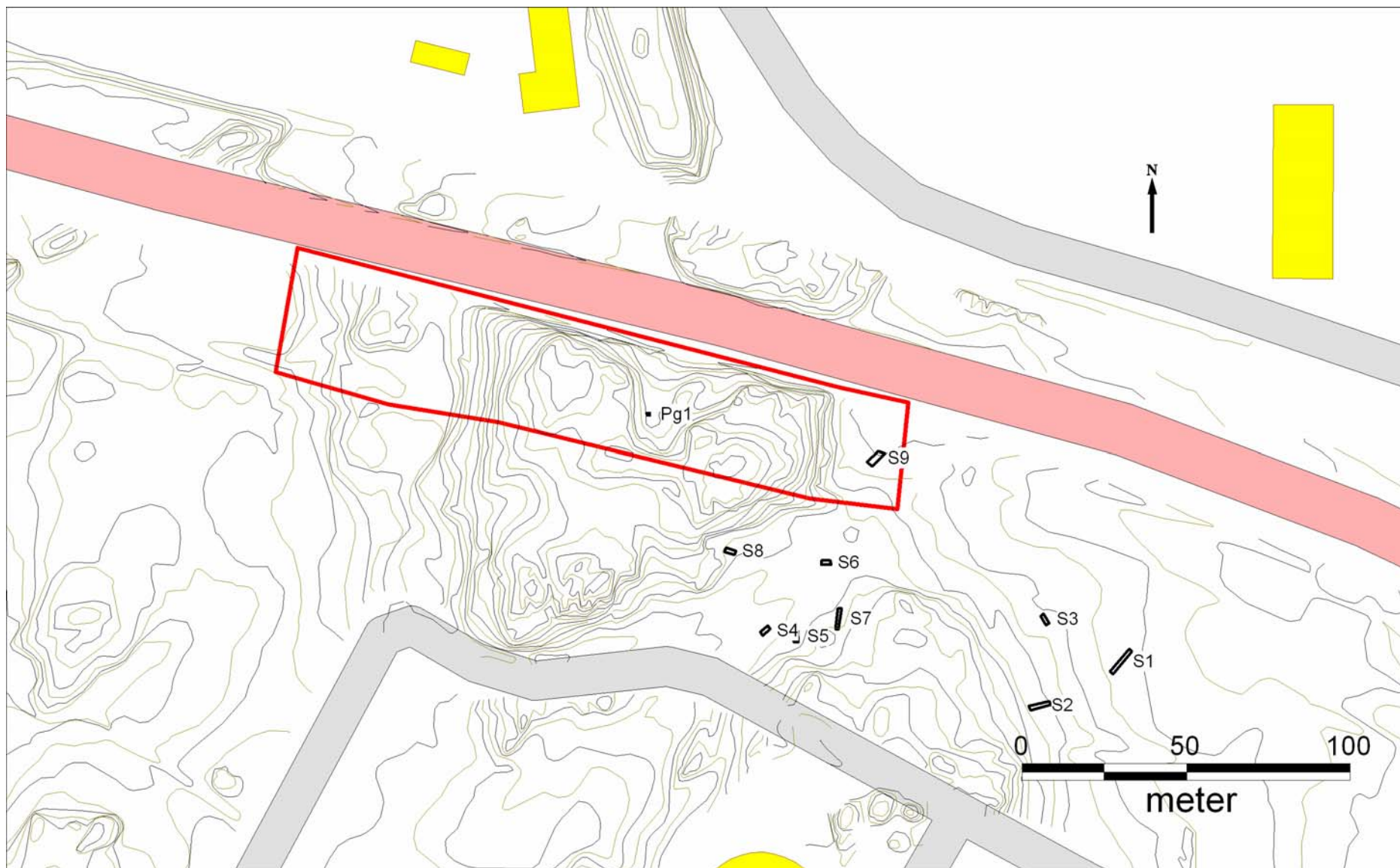


Fig. 7. Område 5 med provgropar och schakt markerade.

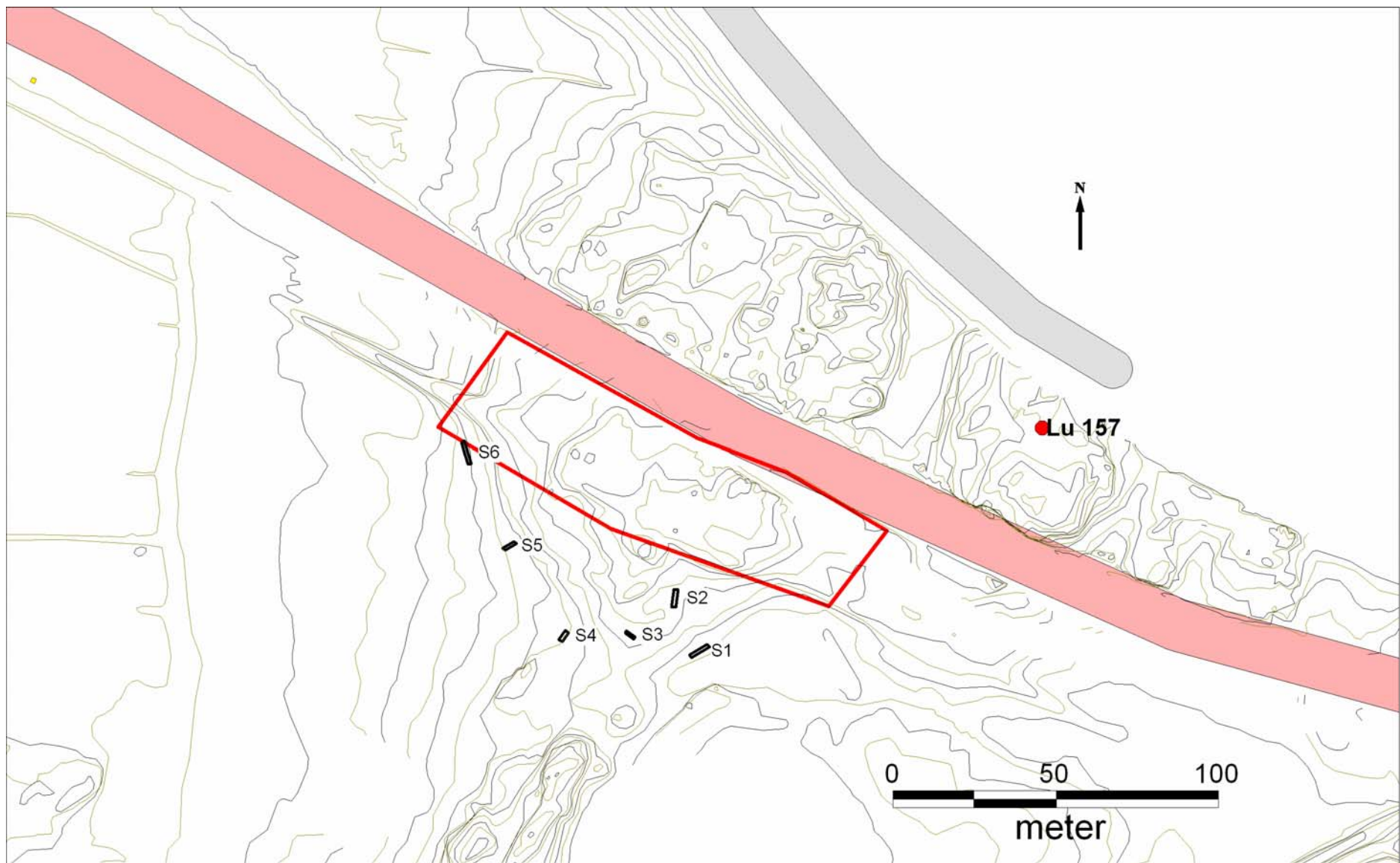


Fig. 8. Område 6 med schakt och fornlämning markerade.